

Til Arbeids- og inkluderingsdepartementet

Deres ref. 26/159

Dato: 22.04.2026

Hørings svar fra Norges Røde Kors - Forslag om integreringsstønning for nyankomne flyktninger

Røde Kors jobber for å avdekke, hindre og lindre nød og lidelse. Vi spiller en sentral rolle som støtteaktør for norske myndigheter i håndteringen av store flyktningeankomster, i tillegg til at vi tilbyr inkluderingsaktiviteter – som et supplement til offentlige tilbud. Røde Kors har over 4500 frivillige over hele landet som bidrar med mottak og integrering av flyktninger og migranter. I aktiviteter som Flyktningguide og Norsktraining bidrar vi til at nyankomne flyktninger lærer om det norske samfunnet, skaper nettverk i sitt lokalmiljø og får øvd på det norske språket.

Røde Kors takker for muligheten til å innlevere hørings svar til den ovennevnte høringen.

I høringsnotatet foreslår Arbeids- og inkluderingsdepartementet at bosatte innvandrere mellom 18 og 67 år som har en oppholdstillatelse som nevnt i integreringsloven § 9 (i hovedsak flyktninger og deres familier) skal ha rett til en integreringsstønning. I perioden de har rett til integreringsstønning, skal de ikke ha rett til økonomisk sosialhjelp etter sosialtjenesteloven eller bostøtte etter bostøtteloven.

Røde Kors er positiv til forenkling av komplisert regelverk og praksis. Det kan gjøre det enklere for både flyktningfamilier og offentlige instanser å forstå rettigheter og plikter. Vi deler også departementets mål om at flere flyktninger skal komme i arbeid og bli økonomisk selvstendige.

Samtidig vil forslagene i høringsnotatet bidra til økt økonomisk utrygghet for nyankomne flyktningfamilier – som allerede lever i en økonomisk krevende situasjon. Selv om målet er å styrke arbeidslinjen og forenkle systemet, er Røde Kors dypt bekymret for at et lavere samlet støttenivå vil gjøre at flere familier får økonomi under det som er nødvendig for et forsvarlig livsopphold. Det vil særlig ramme barna. Vi ber spesielt regjeringen ta hensyn til bokostnader, som varierer stort avhengig av hvor familien blir bosatt. Vi ber også regjeringen sørge for tilstrekkelig kvalifiseringstiltak, særlig norskopplæring. Vi mener dette er et bedre egnet tiltak for å få mennesker i jobb enn ytterligere fattigdom.

Innføring av integreringsstønning som ny samlet ytelse vil føre til økt fattigdom

Regjeringen vil innføre en ny samlet ytelse – integreringsstønning – som skal erstatte flere eksisterende ordninger og utgjøre hovedinntekten for nyankomne flyktninger i etableringsfasen. Formålet er å forenkle systemet og styrke arbeidslinjen. Det foreslås at personer som mottar integreringsstønning ikke skal ha rett til økonomisk sosialhjelp eller bostøtte i de første fem årene etter bosetting. Dette innebærer en betydelig innsnevring av nyankomne flyktnings tilgang til grunnleggende sosiale ytelser. Lavere stønader skal ifølge forslaget motivere til å komme i jobb.

Røde Kors er bekymret for at en fast ytelse med lavere samlet nivå enn dagens kombinasjon av ordninger, vil føre til at mange nyankomne får en økonomi som ligger under et forsvarlig livsopphold. Erfaringer fra Røde Kors' aktiviteter viser at mange flyktningfamilier allerede opplever økonomisk press i etableringsfasen, samtidig som de skal lære språk, delta i kvalifisering og etablere seg i et nytt samfunn. Vi møter stadig deltakere med fluktbakgrunn som ber om å ta med mat som blir igjen etter endt aktivitet hjem, da familien ikke har nok penger til mat.

Norges Røde Kors

Post: Postboks 1 Grønland, 0133 Oslo
Besøk: Hausmanns gate 7, 0186 Oslo
Sentralbord: + 47 22 05 40 00

www.rodekors.no
post@redcross.no

Fakturering: EHF-format, 30 dager forfall og ansattreferanse
Organisasjonsnummer: 864 139 442
Bank: 8200 01 76318

Fafos rapport om det norske matutdelingstilbudet, viser at matutdeling har stabilisert seg på et høyt nivå og fremstår som en varig del av velferdssamfunnet. Etterspørselen er fortsatt høy, og mange mottakere er født utenfor Norge. Ukrainere utgjør den største gruppen i matkø. Prisvekst, høye strømpriser og økte renter har forverret økonomien, særlig for sårbare familier. En rapport fra Røde Kors viser at 2 av 3 ansatte i hjelpeapparatet opplever at barnefamilier har fått dårligere økonomi¹. Over 10 prosent av barn i Norge lever nå i vedvarende lavinntekt, hvor de nyeste flyktninggruppene er overrepresentert².

Mari Rege, som ledet den regjeringsoppnevnte Ekspertgruppen om barn i fattige familier, og andre forskere advarer mot å redusere økonomiske stønader, da det kan øke fattigdom og utenforskap, spesielt blant barn³.

Å fjerne retten til både sosialhjelp og bostøtte i en femårsperiode skaper en reell risiko for økonomisk nød, ustabile boforhold og økt familiefattigdom, noe forskning fra Danmark og Norge tydelig viser kan ha alvorlige og langvarige konsekvenser⁴. Røde Kors er også bekymret for at dette kan redusere fleksibiliteten i velferdssystemet for personer i en særlig sårbar etableringsfase, ved at individuelle behov ikke blir ivaretatt. Særlig kan bortfall av bostøtte få betydelige konsekvenser for familier i områder med høye boligkostnader. Røde Kors ber regjeringen særlig revurdere forslaget om å fjerne bostøtten.

Flyktninger trenger økonomisk trygghet for å kunne prioritere integrering. Økonomisk trygghet er avgjørende for god integrering, helse, deltakelse og mulighet til arbeid. En bærekraftig integreringspolitikk bør derfor sikre stabil økonomi i etableringsfasen. Et støttenivå som ikke i tilstrekkelig grad tar høyde for faktiske levekostnader kan derfor bidra til økt risiko for fattigdom og gjøre integreringsprosessen mer krevende.

Manglende tilgang til supplerende ordninger kan også bidra til å forsterke forskjeller mellom nybosatte flyktninger og andre grupper med lav inntekt i Norge. Erfaringene fra Danmark tilsier at lavere ytelser kan forskyve kostnader til barnevern, midlertidig bolig, helse- og oppfølgingstjenester – særskilt i kommuner med svakt arbeidsmarked. Dette er påvist som risiko i danske kommuner og relevant for norske kommuner med stramme boligmarkeder⁵.

Språk er den viktigste faktoren for å komme ut i arbeid

Forskning peker på at virkningen av rene økonomiske grep på integreringen er begrenset, uten samtidig innsats på kvalifisering, barnehage/deltakelse, helse/psykososial oppfølging, og arbeidsgiverkobling⁶. Det er viktig å føre en integreringspolitikk som legger til rette for varig og stabil tilknytning til arbeidsmarkedet. Internasjonal forskning på arbeidsrettede velferdsordninger viser at sterke økonomiske insentiver til rask overgang til fullt arbeid kan ha utilsiktede konsekvenser, blant annet ved at personer i mindre grad deltar i utdanning eller kompetanseheving som kan gi mer varig tilknytning til arbeidsmarkedet⁷.

Røde Kors har nærmere 60 000 besøk årlig på norsktreningstilbudene nasjonalt, og vi må stadig avvise motiverte deltakere på grunn av kapasitetsmangel. Mange av deltakerne de frivillige møter forteller at

---

¹ [Hjelpeapparatets innblikk: En kartlegging av lavinntektsfamiliers situasjon.](#)

² [Flere barn med vedvarende lavinntekt i 2024 – SSB.](#)

³ [Ekspertgruppen om barn i fattige familier.](#)

⁴ [Danmark ga flyktningene mindre penger og flere kom raskt i jobb. Men så skjedde det noe. Regjeringens forslag om integreringsstønad kan gi økt barnefattigdom og utenforskap | DN](#)

⁵ [Hva Norge kan lære av Danmark om integreringsstønad-Insiro](#)

⁶ [Hvordan går det med integreringen i Norge?](#)

⁷ <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0047272714000966>

deres største motivasjon for å delta er å bli gode nok i norsk til å komme ut i arbeid. Mange forteller at de opplever språkbarrieren som en viktig årsak til at de ikke får seg jobb, og at norskopplæringen myndighetene tilbyr ikke er nok. Ny forskning om ukrainske flyktninger viser tilsvarende: manglende norskkunnskaper er hovedbarrieren for tilgang til arbeidsmarkedet.⁸

Røde Kors mener at tilstrekkelig norskopplæring for alle flyktninger er avgjørende, og at den midlertidige endringen i integreringsloven om begrenset norskopplæring for personer med kollektiv beskyttelse bør oppheves. Det er viktig å vedkjenne at språkopplæring er nøkkelen til arbeid. Begrenset språkopplæring er en dårlig forutsetning for varig tilknytning til arbeidslivet.

Forslag om mulig plikt til barnehage for barn i familier som mottar integreringsstønad

I høringsnotatet bes det om innspill til en mulig plikt til å sende barn i barnehage for familier som mottar integreringsstønad. Slik det er nå er ikke dette forslaget tilstrekkelig utredet og fremstår ikke som et egnet tiltak. Røde Kors mener at barnehage er en viktig arena for språkutvikling, sosial deltakelse og tidlig integrering for barn. Samtidig mener vi at plikt til barnehage ikke er riktig virkemiddel. Det som er avgjørende er at tilgang til barnehage er reell og økonomisk overkommelig. Barnehage må ikke medføre økt økonomisk belastning for familier med lav inntekt, enten på grunn av egenandel, transportkostnader og så videre. Mange flyktninger har trang økonomi og bor på steder uten tilgang på bil eller offentlig transport, med lang reisevei til barnehage.

Plikt til barnehage for en utvalgt gruppe må være godt begrunnet, basert på fakta, og være et egnet tiltak for ikke å bryte med vernet mot diskriminering og retten til familieliv. Høringen har ikke tilstrekkelig utredet dette. Både juridisk og praktisk virker ikke dette som et realistisk tiltak.

Juridiske vurderinger i høringsnotatet

På bakgrunn av disse bekymringene, og spesielt forslaget om bortfall av rett til sosialhjelp, bostøtte og tak på barnetillegg etter tre barn, er vi kritiske til noen av de juridiske vurderingene som er gjort i høringsnotatet.

Norsk diskrimineringslovgivning

I henhold til Grunnloven § 98 og likestillings- og diskrimineringsloven §§ 6, 7 og 9 er det ulovlig å direkte forskjellsbehandle basert på etnisitet, herunder oppholdsstatus. Spesifikt må ikke denne gruppen behandles dårligere enn andre grupper i tilsvarende situasjon. Vi mener at forslagene utgjør direkte forskjellsbehandling, og derfor må den juridiske vurderingen være streng⁹.

Regjeringen vil at flyktninger behandles forskjellig fra andre innvandrere og norske statsborgere, ved å gi flyktninger lavere stønadsnivå enn andre i likende situasjoner. Som beskrevet i denne høringsuttalelsen, mener Røde Kors at de foreslåtte tiltakene ikke er nødvendige eller egnede for å oppnå økt selvforsørgelse gjennom arbeid. I tillegg er tiltakene veldig inngripende, og vi mener at proporsjonalitetsvurderingen av ulempene forslagene vil medføre for flyktninger og spesielt barnefamilier, ikke er godt nok balansert opp mot det ønskede formålet om økt selvforsørgelse gjennom arbeid. Derfor mener vi at forslagene også er uforholdsmessig inngripende jf. § 9 første ledd bokstav b og c, spesielt overfor barnefamilier.

Internasjonal rett

Bortfall av retten til sosialhjelp og bostøtte kan være problematisk sett opp mot FN-konvensjonen om økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter artikkel 9, 10, 11 og 12, og spesielt kravene om

---

⁸ [Experiences and perceptions of Ukrainian refugees and municipal refugee services in Norway \(2024-2025\) | IMDi](#)

rettighetene om beskyttelse av familier. Her etterlyser vi en framstilling av hvordan departementets forslag forholder seg til konseptet «progressiv realisering» av økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter» og forpliktelsen til å prioritere realisering av rettighetene i tråd med de ressursene norske myndigheter har tilgjengelig.

Videre er forslaget problematisk sett opp mot den Europeiske menneskerettskonvensjonen artikkel 14 sammenholdt med artikkel 3, og barnekonvensjonen artikkel 2, 22, 26, og 27. Her er det blant annet problematisk at det ikke skal gjøres en individuell vurdering av behovene til den enkelte flyktingen eller familien¹⁰. Det er ikke klart for oss at et så inngripende tiltak, som kan medføre store økonomiske konsekvenser for enkeltmennesker, kan gjøres uten individuelle vurderinger.

Etter Flyktningkonvensjonen artikkel 23 skal statene gi flyktninger samme behandling som statsborgere med hensyn til sosialstønad, så lenge de har lovlig opphold. Vi vurderer det slik at inngangsvilkåret om lovlig opphold er oppfylt, og at departementet mener det samme. Departementet har selv forstått det slik at artikkel 23 omhandler økonomisk sosialhjelp¹¹. I høringsnotatet skriver departementet at flyktninger gis rettigheter «utover konvensjonens minimumsforpliktelser», som er vurdert å være sykehusbehandling og økonomisk bistand i nødssituasjoner¹². Vi mener dette er en feiltolkning av artikkel 23. Kommentarene til travaux préparatoire¹³ nevner disse, men dette er kun eksempler på definisjonen av betydningen av «public relief and assistance» og kan ikke sees som en minimumsstandard. I motsetning til departementets vurdering kan det leses direkte fra konvensjonsteksten at artikkel 23 ikke gir anledning til forskjellsbehandling av flyktninger. Ettersom integreringsstønad er laget for å ligge på et lavere nivå enn sosialstønad og bostøtte og at flyktninger ikke får tilgang til disse stønadene i en femårsperiode, mener vi at forslaget vil bryte med artikkel 23 i Flyktningkonvensjonen.

---

¹⁰ Jf. punkt 6.2.2 i høringen «det innebærer i utgangspunktet at det ikke skal gjøres en vurdering av den enkeltes behov».

¹¹ Prop. 85 L (2016-2017) punkt 9.2.3. Se også Marius Emberlands utredning om sekundærflytting punkt 4.1: [Utredning sekundærflytting - regjeringen.no](#)

¹² Høringen punkt 6.4.2.2 side 62.

¹³ [The Refugee Convention, 1951: The Travaux préparatoires analysed with a Commentary by Dr. Paul Weis | UNHCR.](#)